

BOUWEND NMFN

MAGAZINE VOOR EN DOOR LEDEN

Bouwend Nederland
de vereniging van bouw- en infrabedrijven

01 || 20

**Bouw in de greep
van corona**

**Slimmer, sneller
en beter bouwen**

Jou de beste in je vak maken

> Doen we.

BMN Bouwmaterialen ondersteunt je daar volledig bij. Wij zijn jouw partner in de regio voor het leveren van bouwmaterialen.

Wij beloven jou

- > Beste service
- > Juiste voorraad
- > Flexibele logistiek
- > Vakkundig advies

> bmn.nl **BMN | BOUWMATERIALEN**

OBM
Financieel Adviesgroep

Assurantie-specialisten voor

- Bouwbedrijven
- Sloopbedrijven & Asbestsaneerders
- Grond-weg en waterbouw
- Ingeniebureaus

OBM Financieel Adviesgroep BV   Postbus 1111
Tel: 072-5272620   1810 KC Alkmaar   www.obmfa.nl

PontMeyer
| Hout & Bouw |

- Naald- en hardhout
- Schaven, zagen, korten, kepen en schilderen
- Plaatmateriaal
- Deuren
- Bouwmaterialen
- Drive-in afhaalcentrum
- Shop met technische materialen
- Air Miles bij afhaalorders
- Deskundig advies
- Bezorging op de bouwplaats en aan de werkplaats
- Deskundige binnen- en buitendienstmedewerkers
- 55 vestigingen verspreid over het land

C.G. Noord Holland Noord bestaat uit:
Handelsbedrijven: PontMeyer Alkmaar, PontMeyer Den Helder, PontMeyer Hoorn, PontMeyer Oudkarspel en PontMeyer Zwaag.
PontMeyer Houtconstructie, PontMeyer Dak en gevel, PontMeyer Direct te Oudkarspel

www.pontmeyer.nl

BOUWCENTER RAB

Bouwen. RAB weet hoe 't werkt.

Alkmaar: Laanenderweg 39 | Zwaag: De Marowijne 29
Texel: Heemskerckstraat 50

Beste mensen,

Aan het begin van dit jaar werden we geconfronteerd met de stikstof- en PFAS-crisis. Wie dacht dat het daarbij zou blijven, kwam bedrogen uit. Inmiddels hebben we het coronavirus erbij en zijn we geconfronteerd met de ongekenne impact ervan. Wat begon in China, ver van ons bed, is nu in alle hevigheid bij ons in het land uitgebroken. Zo relatief onschuldig als het in het begin leek – we mochten elkaar alleen geen hand geven – zo ongelooflijk snel heeft het virus zich verspreid en zijn de maatregelen aangescherpt.

Dagelijks bestuur:

Dick Min: voorzitter
Jan Vreeker: vice-voorzitter
Marieke Snoek: penningmeester
Cornel Borst: secretaris

Algemeen bestuur:

Peter Konijn
Piet-Jan Ooms
René Dirks
Dennis Haring

Adres:

W.M. Dudokweg 66
1703 DC Heerhugowaard
Telefoon (072) 540 22 99

De beslissingen die de overheid heeft genomen, zijn voor ons allen zowel in aard als in omvang ongekennd: winkels dicht, horeca dicht, musea dicht, anderhalve meter afstand houden, thuisblijven, alleen eruit als het nodig is. Den Haag heeft volgens mij het juiste beleid uitgestippeld.

Geen algehele 'lockdown', maar een slimme. De verantwoordelijkheid is bij de mensen neergelegd – en wel op zo'n manier dat er nog bewegingsruimte is.

Bouwend Nederland heeft met het door haar opgestelde protocol Den Haag ervan weten te overtuigen dat doorwerken in de bouw mogelijk is. Dit geeft de bedrijven de mogelijkheid om toch omzet te maken en hun mensen aan de gang te houden.

Natuurlijk moeten ook de bouwbedrijven maatregelen nemen om het mogelijk te maken, maar we kunnen de schade beperken.

De overheid heeft noodmaatregelen genomen om bedrijven en zelfstandigen te ondersteunen. Dit alles om de economie zo goed mogelijk in stand te houden.

Voor vele mensen en bedrijven zal het coronavirus consequenties hebben. De economische schade is nog niet te overzien, omdat we nog niet weten hoe lang het gaat duren. Het EIB voorspelt dat deze crisis 40.000 banen gaat kosten in de bouw. De grote vraag is wat de bijkomende crises rond de PFAS- en stikstofproblematiek tot gevolg hebben. De bouwvergunningaanvragen zijn sterk afgenomen. De ambtenaren zitten thuis en de vraag is waar nu de prioriteiten worden gelegd.

Bouwend Nederland voert in Den Haag landelijk de druk op om bouw- en infraprojecten naar voren te halen, om de dip op te kunnen vangen en om uitstroom van vakkrachten te voorkomen. In de jaren 2021 en 2022 wordt die dip verwacht. Maar de vraag naar woningen, ontstaan vanuit de vorige crisis van 2008, is er nog steeds. Daarnaast hebben we nog een omvangrijk verduurzamingsvraagstuk op te lossen. Te hopen is daaronder dat Den Haag de bouw nu wel ondersteunt en niet zoals in 2008 aan zijn lot overlaat.

Inhoud

Voorwoord en inhoudsopgave	3
Nieuws uit Noord-Holland Noord	4
Bouwbedrijf Jac Tromp: robuust de toekomst in	5
Coronacrisis: 'Effect pas op termijn duidelijk'	6/7
Nieuws uit Noord-Holland Noord	8
Kennissessie veiligheid: 'Beïnvloeding gedrag de crux'	9
Onze leden bouwen	10
Juridische kwesties: de impact van corona	11

Den Haag zal keuzes moeten maken. Dat doen ze door geld in de economie te pompen en te compenseren. Maar daarna moet het huishoudboekje weer op orde worden gebracht. Het worden lastige keuzes. Oud-premier Joop den Uyl zei tijdens de oliecrisis in 1973: 'Het zal nooit meer worden zoals vroeger'. Hij doelde daarmee op de economische situatie. Maar na de oliecrisis steeg de economie tot nog grotere hoogte. Laten we met z'n allen daarom positief blijven. Misschien wordt het nog wel beter.

Als je nu kijkt naar allerlei initiatieven om mensen uit hun isolement te krijgen en naar de steun voor het verzorgende personeel, kan er ook op maatschappelijk gebied misschien iets moois ontstaan. Hoe dan ook hopen we dat de coronacrisis snel voorbij is. En dat we snel kunnen overgaan tot de orde van de dag.

Dick Min,
Voorzitter Bouwend Nederland NHN

Colofon: Bouwend NHN is een uitgave van Bouwend Nederland afdeling Noord-Holland Noord en wordt driemaal per jaar gecontroleerd verspreid. **Coördinatie en eindredactie:** secretariaat Bouwend Nederland. **Redactie, tekstproductie & projectbegeleiding:** Bak & Bakker c.s., Alkmaar. **Vormgeving en druk:** DGNB, Wormerveer. **Redactiecommissie:** Glenn Pronk, Jan Vreeker en Jeroen Veecken. **Contact:** secretariaat Bouwend Nederland, W.M. Dudokweg 66, 1703 DC Heerhugowaard, T (072) 540 22 99, E info@bouwendnederlandnbn.nl © 2020 Bouwend Nederland Noord-Holland Noord. Overname van artikelen of delen daarvan is alleen toegestaan onder bronvermelding.

Even voorstellen: Lisette

Sinds enkele maanden is Lisette van den Mosselaar werkzaam op ons secretariaat. Hieronder stelt zij zich kort voor.

In februari dit jaar ben ik met veel enthousiasme begonnen bij Bouwend Nederland NHN en beman ik samen met collega Pauline het bestuurssecretariaat. Mijn naam is Lisette van den Mosselaar en ik ben geboren en getogen in Heerhugowaard. Sinds 2000 woon ik met veel plezier in Alkmaar, waar ik ook mijn man Bob heb leren kennen.

Wij zijn inmiddels alweer heel wat jaartjes getrouwd en hebben samen twee jongens, Finn van 12 en Dean van 10 jaar oud. Ik vind het heerlijk om erop uit te gaan met het gezin, daarnaast houd ik erg van tennissen en lees ik graag. Ook ben ik op de school van de kinderen actief als secretaris van de activiteitencommissie; de betrokkenheid bij de kinderen, leerkrachten en andere ouders vind ik naast mijn werk en voor de afwisseling heel erg leuk.

Na een korte omzwerfing in het Noordwest ziekenhuis Alkmaar, waar ik werkzaam was als medisch secretaresse, ben ik nu weer terug in de bouwsector. Ik heb zestien jaar met heel veel plezier gewerkt bij BAM Woningbouw als directiesecretaresse en toen de kinderen kwamen werkte ik parttime als afdelingssecretaresse op de afdelingen vastgoed, projectleiding en inkoop. In al die jaren is het bouwweeldje mij wel echt in het bloed gaan zitten en daarbij is Bob mijn man ook werkzaam in de bouw, dus ja, een echt 'bouwstel' zo samen!

Ik heb al met heel wat mensen binnen Bouwend Nederland NHN en aangesloten lid-bedrijven kennis mogen maken, maar mochten wij elkaar nog niet de hand hebben geschud, wees welkom op het bestuurskantoor in Heerhugowaard!

Groet, Lisette

Bouwoverleggen weer hervat

De bouwoverleggen van Bouwend Nederland met de gemeenten in onze afdeling worden half mei hervat, na door de coronacrisis wekenlang te hebben stilgelegd. Het eerste overleg dat in de agenda staat, is dat met de werkorganisatie van de gemeenten Langedijk en Heerhugowaard. Via de digitale snelweg, dat nog wel.

Hoewel de bouwoverleggen tijdelijk stillagen, is de afgelopen weken sprake geweest van voortdurend contact met de gemeenten. Aan de hand van de oproep die de landelijke organisatie van Bouwend Nederland aan alle overheden deed om de bouw te steunen, is intensief overleg gevoerd met de wethouders van onder meer Den Helder, Schagen, Hollands Kroon, Hoorn, Medemblik en Alkmaar.

Volgens Ruben Heezen van Bouwend Nederland Regio Randstad Noord waren de overleggen – die hij in dit geval 1-op-1 voerde – meer dan vruchtbaar. “Inzet is de bouw aan de gang te houden, nu, én na deze crisisperiode. Gemeenten zijn daarbij ongelooflijk belangrijk. Denk aan de voortgang van de vergunningverlening, het laten doorgaan van aanbestedingen en enige souplesse rond de inning van gemeentelijke belastingen.”

Volgens Heezen is het bericht dat hij van de gemeenten heeft gekregen dat alle processen goed doorlopen. “Maar als leden dat anders ervaren, bijvoorbeeld als sprake is van vertragingen, of onverwacht uitstel of afstel van besluiten, dan willen we dat graag weten. Dan gaan we daarmee meteen aan de slag.” Leden kunnen zich hiervoor via e-mail rechtstreeks bij hem melden: r.heezen@bouwendnederland.nl.

ACTIVITEITENOVERZICHT 2020

Datum	Onderwerp	Locatie	Organisator
Mei		Ntb	JBN WF
25-04 t/m 03-05	Meivakantie		
11-05-2020	Bestuursvergadering	Fundament	BN NHN
?	Thema avond	Ntb	JBN Duinstreek
20-05 t/m 23-05	Studiereis Napels		BN NHN
09-06-2020	Regiobestuur	Kantoor Amsterdam	RRN
15-06-2020	Bestuursvergadering	Fundament	BN NHN
20-06-2020	Dag van de Bouw		Landelijk
07-07-2020	Kennissessie/contact-bijeenkomst	Fundament	BN NHN/bouwoverleggen
13-07-2020	Bestuursvergadering	Fundament	BN NHN
20-07 t/m 7-08	Bouwwak, regio noord		
07-09-2020	Bestuursvergadering	Fundament	BN NHN
15-09-2020	Kennissessie/contact-bijeenkomst	Fundament	BN NHN/Comm. onderwijs
	Marktdag	Afasstadion Alkmaar	RRN
September	Jaarfeest	Ntb	JBN WF
	Regiobestuur		RRN
22-09-2020	Regiobestuur + afd.voorz	Kantoor Amsterdam	RRN
05-10-2020	Bestuursvergadering	Espeq Hhwaard	BN NHN
Oktober	Kennisavond	Ntb	JBN WF
10-10 t/m 18-10	Herfstvakantie		
27-10-2020	Kennissessie/contact-bijeenkomst	Fundament	BN NHN/Comm. innovatie
02-11-2020	Bestuursvergadering	Espeq Hhwaard	BN NHN
12-11-2020	Najaarsledenvergadering	Ntb	BN NHN
24-11-2020	Regiobestuur	Kantoor Amsterdam	RRN
November	Excursie	Ntb	JBN WF
?	Jaarvergadering	Ntb	JBN Duinstreek
01-02-2021	Jaarvergadering		JBN WF

De Dag van de Bouw op 20 juni komt te vervallen.

- Activiteit Bouwend Nederland, afdeling NHN
- Activiteit Jong Bouwend Nederland, kern Duinstreek
- Activiteit Jong Bouwend Nederland, kern West-Friesland
- Activiteit Bouwend Nederland, Regio Randstad Noord

Bouwbedrijf Jac Tromp: klaar voor volgende stap

Robuust de toekomst in

Het oer-Alkmaarse Bouwbedrijf Jac Tromp vierde in 2019 het 75-jarig bestaan. Volgend jaar verlaat het – als het volgens plan verloopt – na een dikke zestig jaar de Akerslaan, om een nieuw pand in de Boekelermeer te betrekken. “We gaan een aanzienlijke efficiëncyslag maken en krijgen ruimte om verder te groeien.”

“Een makelaar zei eens tegen een klant: u koopt bij deze woning echte Tromp-kwaliteit”

De afspraak met Jeroen Glorie en Sabine Diependaal – samen de directie van Bouwbedrijf Jac Tromp – is op een vrijdagmiddag in maart net gemaakt als het kabinet in het weekeinde plotsklaps een reeks maatregelen afkondigt in de strijd tegen het coronavirus. Het leidt er daags voor de geplande ontmoeting in goed overleg toe dat de afspraak wordt omgezet in een telefonisch interview.

“Het is de nieuwe werkelijkheid”, zegt Jeroen Glorie. “Iedereen heeft ermee te maken. Op de bouwplaats loopt het werk voorsnog gelukkig gewoon lekker door, al hebben woningcorporaties wel op de rem getrapt. We doen momenteel minder dagelijks onderhoud en is er minder mutatiewerk. Hoe dat precies uitpakt, is nu moeilijk in te schatten. Dat wordt eind april, begin mei pas duidelijk, vermoed ik.”

Roerig

Grote zorgen hebben hij en Sabine Diependaal nog niet, al hadden ze het liever anders gezien. Hun bedrijf (30 medewerkers) rechte de eerste maanden van 2020 na een roerig jubileumjaar net de rug. “Vorig jaar is een prominente partij wegevallen die als tussenschakel fungeerde tussen de woningcorporatie als opdrachtgever en ons bedrijf als uitvoerende partij. We hebben er een fijne, directe samenwerking met Kennemer Wonen en Van Alckmaer voor Wonen aan overgehouden, maar het gaf – uitgerekend in ons jubileumjaar – veel gedoe en vertraging met onze verhuizing en nieuwbouw. We waren nu eigenlijk net weer lekker op stoom, zouden dit jaar in april met het personeel ook een uitgesteld jubileumfeest vieren op Terschelling. Door de coronamaatregelen zit dat er dit jaar opnieuw niet in.”

Wel nam Bouwbedrijf Jac Tromp de activiteiten over van een callcenter dat de tussenschakel gebruikte en dat nu de intake regelt van de eigen werkzaamheden voor corporaties en VvE-beheerders. Die stap was mede aanleiding voor het huren van een extra kantoorlocatie aan de Havinghastraat. “Het werd te krap aan de Akerslaan, ook omdat de verhouding binnen-buiten voortdurend verder verandert. Vroeger had je één man op kantoor op vijf in de buitendienst. Nu is die verhouding één op drie. We moeten steeds meer borgen, vastleggen en communiceren. Als we straks verhuisd zijn hebben we alle afdelingen onder één dak en kunnen we een enorme efficiëncyslag maken.”

Levensader

De corporaties vormen een belangrijke levensader voor Bouwbedrijf Jac Tromp, dat zich met name toelegt op (kleine en grote) renovaties (waaronder verduurzaming) en onderhoud. Nieuwbouw pleegt het bedrijf mondjesmaat – en dan niet seriematig. “We zijn eigenlijk altijd renovatiespecialist geweest”, zegt Sabine Diependaal. “Seriematige nieuwbouw doen we traditioneel niet, maar voor het bouwen van unieke creaties hebben we het vakmanschap zonder meer in huis. Vorig jaar hebben we bijvoorbeeld een hoogwaardige eco-villa in Bergen gerealiseerd.”

Met Jeroen Glorie is zij trots dat het bedrijf zich in woelige tijden goed staande heeft gehouden en dat ook nu weer doet. “De grote bouwcrisis zijn we relatief ongeschonden doorgekomen en ook nu is het perspectief op lange termijn goed.” En ook op korte termijn is er nog werk.

Zo wacht de renovatie van de door brand verwoeste PCC-locatie aan de Fabritiusstraat in Alkmaar. “Los van de sluiting van de scholen krijgen de leerlingen sinds de brand elders les, waardoor we ons daar vrij kunnen bewegen. De renovatie moet bij het begin van het nieuwe schooljaar gereed zijn.”

Loyaal

Ze werken met een hoofdzakelijk vaste ploeg en een beperkte flexibele schil, vertelt Jeroen Glorie. “We hebben een hele loyale club, weinig verloop en een prima imago. Dat merken we elke keer weer als we nieuwe mensen zoeken. Ook op het gebied van vakmanschap hebben we een goede naam. Een makelaar zei eens tegen een klant: u koopt bij deze woning echte “Tromp-kwaliteit”. Dat is iets om trots op te zijn. De sfeer, de verscheidenheid in werk, de doorgroei- en opleidingsmogelijkheden: we vinden het belangrijk en dit vertaalt zich dan ook in een groot commitment bij de medewerkers. Daar zijn we blij mee en doen we ons best voor. We zijn geen echt familiebedrijf, maar hebben er wel alle kenmerken van. We doen het samen met het hele team.”

Regionale bouwers hebben nog relatief weinig echte pijn van coronacrisis

“Echte impact op termijn duidelijk”

De coronacrisis slaat nog geen diepe kraters in de orderportefeuilles van bouwbedrijven in onze regio, blijkt uit een belronde langs vijf kleinere en grotere aannemers begin april. Wel ervaren bouwers de impact wisselend: van direct weggevallen opdrachten tot dreigende haperingen aan de horizon. “Het is afwachten hoe dit op lange termijn uitpakt.”

“We merken er genoeg van, maar vooral op de bouwplaats”, zegt directeur Cor Tervoort van Tervoort Egmond in Egmond aan den Hoef. “We volgen het protocol Samen Veilig Doorwerken en dat voorziet in een lange reeks maatregelen, die de nodige aanpassing vergen. Wat ik van de uitvoerders terugkrijg, gaat iedereen daar uiterst serieus mee om. Collega’s houden er rekening mee.”

Hij signaleert voornamelijk nog geen teruglopende orderstroom of vertraging in projecten. “Bij ons speelt dat niet, maar daar zeg ik bij dat dat zeker in dit vroege stadium zeer segment-afhankelijk is. Onze activiteiten spelen zich voor 95 procent af in de nieuwbouw. We kunnen met inachtneming van de maatregelen die we moeten treffen gewoon doorwerken en doorbouwen. Zelfs het opleveren van nieuwe woningen lukt met een beetje creativiteit nog uitstekend.”

Grote zorgen heeft Tervoort nog niet, zegt hij. “We zaten in een opgaande lijn en die vlakt zeker af, maar ik zie ook op termijn nog niet meteen hele dramatische gevolgen. Ik herken me ook niet zo in de dreigende rampspoed die bijvoorbeeld Rabo en ING schetsen. We gaan er gerust wat van merken, de economie krijgt een tik, maar dat hoeft nog niet te betekenen dat er enorm harde klappen in de bouw vallen.”

“Ik hoor bijvoorbeeld dat veel architecten het al rustiger hebben, en dat is vaak wel een signaal voor later”

Inregelen

Ook Piet-Jan Ooms van Ooms Bouw & Ontwikkeling in Scharwoude ziet tot nu toe vooral effecten in de praktijk. “In de kantoororganisatie hebben we maatregelen moeten nemen voor thuiswerken, maar dat is een

kwestie van inregelen en dan loopt het redelijk door. Op de bouwplaats gaat het met name in de projecten waar veel mensen en bloedgroepen tegelijkertijd aan de gang zijn soms wat moeizaam, onder meer door de regels die iedereen in acht moet nemen, bijvoorbeeld onderling voldoende afstand houden. We hebben nu enkele utilitaire projecten waarin we daardoor wat vertraging zien ontstaan.”

Uitval van projecten of het intrekken van opdrachten is nog niet aan de orde geweest, zegt hij. “Maar het is allemaal nog heel pril. We moeten afwachten hoe dit uitpakt op de langere termijn, al vraag ik me af of wij er als bedrijf er veel van gaan voelen. We zijn bouwers, maar ook ontwikkelaars. Ik denk vooral dat in het hogere segment problemen gaan ontstaan, bijvoorbeeld doordat zelfstandigen nu in de problemen komen en straks moeite krijgen met het rondkrijgen van een hypotheek.”

Marginaal

Directeur Pieter Wildeboer van Wildeboer Bouw in Schoorl noemt de gevolgen van de coronacrisis tot nu toe “marginaal”, maar maakt een nadrukkelijk voorbehoud voor de langere termijn. “Ik hoor bijvoorbeeld dat veel architecten het al rustiger hebben, en dat is vaak wel een signaal voor later”, zegt hij. “Maar op dit moment lopen alle werken door. Ook de projecten die zouden

starten, gaan gewoon van start. Uitstel zou eventueel kunnen gaan spelen bij grotere projecten, maar daar zijn nu nog helemaal geen signalen van.”

Geluk bij een ongeluk is dat het bedrijf momenteel veel aanbouw- en nieuwbouw-

klussen in portefeuille heeft. “Dat is werk wat gewoon kan doorgaan, ook de aanbouwen voor particulieren, omdat we voor een groot deel onze gang kunnen gaan buiten de woningen.” Hij vindt zelfs dat de crisis voor nieuwe inzichten heeft gezorgd. “We vergaderen nu bijvoorbeeld veel via Skype, in plaats van bij elkaar te komen. Dat gaat zo goed dat ik me afvraag waarom we dat niet vaker doen. Het werkt reuze efficiënt.”

‘On hold’

Wit Wognum in het Westfries Wognum is wel een onderneming die de crisis aan den lijve ondervindt, vertelt directeur Bouw Arnoud Mulder. “Een significant

deel van ons werk zit in de aanpassing van supermarkten en in de verduurzaming van woningen in opdracht van corporaties. Verbouwing van supermarkten staat momenteel 'on hold', de verduurzaming gaat beperkt door. Ook werkzaamheden in zorginstellingen staan stil. Het zijn alle drie segmenten waar we momenteel binnen niet aan de slag kunnen. Daarnaast merken we dat overheden en semi-overheden geen beslissingen nemen en vergunningen niet

maliseerd. Dan denk ik ook dat we meer zicht hebben op de ontwikkelingen op de langere termijn." Ondertussen ziet hij in de onderneming "mooie dingen" gebeuren. "Als je ziet hoe snel en flexibel iedereen zich aanpast, zowel in de kantoororganisatie als op de bouwplaats: geweldig! Iedereen houdt afstand, we hebben handwas-punten op de bouwplaatsen gecreëerd, er zijn gelaatsmaskers gekocht. Omdat de vergaderruimtes momenteel niet nodig zijn,

even vooruit. In dat verband is het bijvoorbeeld cruciaal dat de levering van materiaal doorgaat. Als er geen cement meer over de Rijn komt en geen hout meer uit Noorwegen en Zweden, dan is het eind zoek. Dan wordt de volledige markt getroffen. Daar zijn gelukkig nog geen signalen van, maar er ligt een belangrijke opgave voor Den Haag en Brussel om het transport in beweging te houden."

Hij kijkt gematigd optimistisch naar de toekomst – en vindt directeur René Winter van Bouwbedrijf Appelman in Anna Paulowna daarin aan zijn zijde. "Tot nu toe heeft het bij ons minder impact dan bij veel collega's in den lande, als ik de verhalen hoor", zegt Winter. "Het zijn met name de praktische consequenties waarmee we te maken hebben: jongens die apart naar het werk rijden, gescheiden schaften, dat soort dingen. Daarnaast hebben we indelingen in vaste teams gemaakt. Wordt iemand ziek, dan wordt die niet vervangen. Zijn een keer extra handjes gewenst? Dat gebeurt dus niet. We schuiven niet met mensen."

Voordelen

Projecten en opdrachten lopen momenteel door. In bepaalde opzichten heeft de situatie zelfs voordelen, zegt René Winter. "We zijn gestart met een onderhoudswerk bij een basisschool in Den Helder. We hadden de afspraak dat we daar dagelijks van twee uur 's middags tot zeven uur 's avonds zouden werken. Maar doordat de scholen dicht zijn, kunnen we daar 's ochtends vroeg van start en doorwerken tot 's middags laat. Dat maakt ook dat we het werk voor de zomervakantie kunnen afronden. Dat was in de oude situatie best nog een uitdaging geworden."

Een eventuele terugval in projecten voorziet hij niet eerder dan na de bouwvak, al durft hij zich in dat opzicht niet aan voorspellingen te wagen. Wel heeft zijn bedrijf zich 'ingedekt' voor een moeilijkere periode door een groot nieuwbouwproject in Hilversum aan te nemen. "Die opdracht is rond en we starten daar na de zomer mee. In het meest negatieve scenario kunnen we daarmee nagenoeg het gehele bedrijf tot de bouwvak van volgend jaar aan het werk houden, al verwacht ik niet dat dat nodig is. Helemaal gerust op de lange termijn ben ik niet, maar dat de markt volledig stilvalt lijkt me sterk. De totale opgave voor de bouw is daarvoor veel te groot."

Het coronavirus: apart naar het werk, apart schaften en anderhalve meter afstand op de bouwplaats.

worden afgegeven." Hier ligt, zegt hij, "het risico voor de lange termijn". Nieuwbouwplannen lopen wel door – en daarnaast is het gelukt onderhoudsklussen bij scholen versneld naar voren te halen. "De plannen waren er al, het geld was er al, dan kunnen dingen ook sneller", zegt Mulder. Hij is "blij dat we alle jongens aan de slag kunnen houden" en noemt dat ook als een van de prioriteiten voor de komende periode. "Als je kijkt naar de verduurzamingsopgave die er wacht, dan hebben we iedereen straks dubbel en dwars nodig."

Zijn horizon is nu de bouwvak, "omdat je mag verwachten dat de situatie vergeten met nu tegen die tijd iets is genor-

hebben we daar – met inachtneming van alle hygiënevoorschriften – werkplekken gemaakt voor mensen die we graag op kantoor houden."

Krimp

Hij denkt dat het vooral zaak wordt de huidige periode te overbruggen. "Ons geluk is de brede scope aan activiteiten. Toen in de bouwcrisis de nieuwbouw op z'n gat lag, zaten wij volle bak in het onderhoud. Nu het verduurzamingswerk tijdelijk minder is, gaan we vol met nieuwbouw door. We hebben voldoende prachtige nieuwbouwprojecten lopen. We zijn een solide organisatie, hebben genoeg vet op de botten en voldoende in portefeuille, we kunnen wel

Jongeren Duinstreek starten jaar steengoed

Eerst een korte introductie: sinds de jaarvergadering van 2019 heb ik de voorzittershamer overgenomen van Maarten de Jong. Mijn naam is Peter Hommes en ik ben 34 jaar oud. Ik ben getrouwd met Libby en samen hebben we twee jonge kinderen: Kees van vier jaar en Pip van één jaar. In het dagelijks leven ben ik projectleider bij Tervoort Egmond.

Als nieuwe voorzitter van de jongerenkern Duinstreek had ik mijn eerste activiteit samen met de jongeren in februari op de rol staan. Deze keer hebben we een bezoek gebracht aan steenfabrikant Van der Sanden op uitnodiging van Baksteen Holland West. Het bezoeken van een fabriek ligt de groep jongeren. De opkomst was dan ook prima. Er ging uiteindelijk twintig man mee. De heren Richard Brouwer en René Tromp hadden deze dagen tot in de puntjes voor ons verzorgd.

We vertrokken per bus om half acht uit Akersloot. Om 10 uur kwamen we aan bij de eerste bestemming namelijk Hedikhuizen. Daar kregen we een presentatie van circa 2 uur, waarin we veel nieuwe dingen hebben gezien, gehoord en geleerd. De baksteenindustrie innoveert en verandert meer dan ik verwacht had. Wij zijn met de jongerenkern al vaker bij steenfabrikanten geweest maar het is iedere keer toch weer anders. Van der Sanden is wel een bedrijf dat vooraan staat als het om innoveren gaat. Heel interessant om dit te mogen bekijken en aan te horen.

Steenstrippen

Na de presentatie was er een lunch voor ons geregeld en daarna gingen we weer snel de bus in voor de reis naar Maasmechelen in België. Hier hebben we

een bezoek gebracht aan een steenstrippenfabriek. Deze fabriek is in opstartfase en er is nog veel handwerk. Het blijkt dat het maken van een steenstrip toch weer heel anders is dan het maken van baksteen. Ook zag je grote verschillen in proces en in de afmeting van de fabriek. De steenstripfabriek is vele malen kleiner dan een baksteenfabriek. Dit komt simpelweg omdat een steenstrip dunner is dan een baksteen. Van der Sanden is hier echt aan het pionieren en is de eerste fabrikant die steenstrips op maat bakt. De rest van de fabrikanten zaagt strippen uit bakstenen. Wederom een leerzame ervaring.

Na het bezoek zijn we met de bus naar Maastricht gegaan waar we na een fantastische en gezellige excursie de nacht doorbrachten in een prachtig hotel.

Onze volgende activiteit was een voorlichtingsavond verzorgd door Rensen Advocaten. Het zou de hoogste opkomst van de afgelopen drie jaar zijn geworden, maar helaas, vanwege het coronavirus hebben we deze avond moeten afgelasten. In overleg met Rensen Advocaten wordt een nieuwe datum geprikt op een later te bepalen tijdstip.

Nieuwe website en nieuw ledenportaal

De vereniging vernieuwt! Eind vorig jaar heeft Bouwend Nederland een nieuwe website en – als onderdeel daarvan – een nieuw ledenportaal gelanceerd. Dat betekent nog beter inzicht in onze dienstverlening, sneller bij de juiste informatie, gemakkelijker aanmelden voor bijeenkomsten van de vereniging en een portaal Mijn Bouwend Nederland, waarop leden 24/7 hun gegevens kunnen inzien en muteren.

Leden van Bouwend Nederland hebben exclusief toegang tot het besloten gedeelte van de website met vertrouwde hulpmiddelen, zoals de uitgebreide weermodule en de kant-en-klare modelcontracten. In dit besloten ledengedeelte zit óók de toegang tot een speciaal ledenportaal: Mijn Bouwend Nederland. Dit portaal wordt per regio gefaseerd uitgerold.

In Mijn Bouwend Nederland kunnen medewerkers van lidbedrijven zich aanmelden voor bijeenkomsten en trainingen, profielgegevens wijzigen, interessegebieden opgeven en het lidmaatschapsbewijs downloaden. Surf voor toegang tot het portaal direct naar <https://mijn.bouwendnederland.nl> of klik na inloggen op www.bouwendnederland.nl rechtsboven op je profiel.

De medewerker die bij ons als eerste contactpersoon van het lidbedrijf bekendstaat, is automatisch aangesteld als beheerder van Mijn Bouwend Nederland. Deze beheerder heeft aanvullende mogelijkheden: wijzigen van de beheerder(s) van Mijn Bouwend Nederland, mutaties in bedrijfsgegevens doorvoeren, medewerkers in en uit dienst melden of van inloggegevens voorzien, facturen downloaden, de omzet opgeven voor de contributieberekening en meer.

Voor meer informatie kunnen leden zich wenden tot de ledenadministratie van Bouwend Nederland, via ledenadministratie@bouwendnederland.nl of (079) 325 21 58 / 59.

Jos Schouten

Veiligheid op de bouwplaats

“Beïnvloeding van gedrag is écht de crux”

Twintig doden op de bouwplaats in 2018, achttien dodelijke slachtoffers in het afgelopen jaar. De bouw is – cijfermatig gezien – in Nederland ongeveer de gevaarlijkste sector om in te werken. Hoe keren we dat om? Veiligheidskundige Jos Schouten deed het begin maart in Het Fundament uit de doeken: “Beïnvloeding van gedrag is écht de crux.”

Steeds meer werknemers worden slachtoffer van een arbeidsongeval, meldde de Inspectie SZW in februari. Uit cijfers blijkt dat het aantal meldingen van een arbeidsongeval in ons land steeg van 4.368 in 2018 naar 4.474 in 2019. Vorig jaar overleden 69 mensen als gevolg van een ongeval tijdens het werk (2018: 71). Verreweg de meeste van deze fatale ongelukken vonden plaats in de bouw.

De Inspectie SZW gaat fors inzetten op voorlichting en handhaving en dat is hard nodig, zei inspecteur-generaal Marc Kuipers. Zo heeft minder dan de helft van de bedrijven een risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E) gemaakt. Vooral kleine ondernemers hebben dit vaak niet op orde. Zorgelijk, vindt hij, want klein of groot: veilige, gezonde arbeidsomstandigheden zijn in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van bedrijven. Zij zijn verplicht de gevaren voor de gezondheid en veiligheid van werknemers te inventariseren en moeten maatregelen treffen om te voorkomen dat mensen ziek worden of letsel oplopen door hun werk. “Zet op een rij waar de gevaren op de werkvloer zijn en pak die aan. Zo kunnen ongevallen voorkomen worden”, aldus Kuipers.

Opgave

Het is in de kern geen onbekende kost, maar ondernemers doen er goed aan het verhaal ter harte te nemen, aldus veiligheidsdeskundige Jos Schouten van adviesbureau Aboma op 3 maart tijdens een door zo'n veertig leden en belangstellenden bijgewoonde kennissessie in Het Fundament bij ESPEQ. Volgens hem staan ondernemers voor een fikse opgave. Bedrijven die werken voor de

rijksoverheid moeten in 2021 voldoen aan niveau 2 van de Veiligheidssladder, twee jaar later is dat niveau 3. Anders dan VCA focust de Veiligheidssladder niet op een checklist met veiligheidsmaatregelen, maar op bewustzijn, cultuur en gedrag. “Veiligheid is nog vaak een vorm van improvisatie”, aldus Schouten. “Als het wat gevaarlijker lijkt te worden, passen we wat beter op of nemen we wat meer maatregelen. En dat is waar het mis gaat. Veiligheid is te vaak het

stiefkindje in de bedrijfsvoering.” Cijfermatig lijkt het niet alleen kommer en kwel. Het aantal arbeidsongevallen per honderd manjaren daalde van 10,5 in 1972 naar circa 5,5 in 2014. “Dat impliceert een behoorlijke reductie”, aldus Schouten. “Aan de andere kant: sinds die tijd is veel veranderd. Er zijn talloze richtlijnen gekomen, van torenkranen tot werken op hoogte. Er is ongelooflijk veel kennis vergaard en ontwikkeld in de vier tussenliggende decennia. Er zijn bindende voorschriften gekomen. En tóch gaat nog altijd heel veel fout op de bouwplaats.”

Beïnvloeding

De crux zit 'm dan ook niet in nóg meer richtlijnen en voorschriften, maar in de beïnvloeding van gedrag, benadrukte hij. “Mensen die risicovol gedrag vertonen, doen dat vaak omdat dingen op de automatische piloot gebeuren. We maken 99 procent van onze afwegingen onder invloed van een deel van ons brein dat we niet of moeilijk kunnen beïnvloeden. Gemiddeld vergeten we bovendien

tweehonderd keer per dag iets. Dat betekent dus dat we tweehonderd keer per dag een verkeerde afweging maken.”

Risico's achtereenvolgens inventariseren, identificeren en elimineren: dat samenspel van maatregelen bedenken is geen hogere wiskunde, het uitvoeren evenmin, maar het bij organisaties en mensen ‘in het systeem krijgen’ is een zaak van ongelooflijk lange adem gebelken. Schouten: “Het lukt alleen door vei-

“Veiligheid is nog vaak een vorm van improvisatie”

ligheid altijd, dag in dag uit, belangrijk te maken, voorbeeldgedrag te vertonen, al dan niet met behulp van training te zorgen voor bewustwording, de boodschap te blijven herhalen, een aanspreekcultuur te creëren en een sanctie- en beloningsbeleid in te stellen. Borg dat en je legt een basis om veiligheid en bewust gedrag écht onderdeel van de bedrijfscultuur te maken.”

Aboma

Adviesbureau Aboma richt zich met ruim honderd specialisten op het verhogen van de veiligheid, kwaliteit en duurzaamheid in de bouw en de verticale transportbranche. Het bedrijf levert (project)begeleiding en ondersteuning op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu en geldt als specialist op het terrein van keuringen, inspecties en taxaties van materieel. Daarnaast biedt Aboma cursussen, trainingen en opleidingen binnen de volledige bouwkolom aan. Meer info: www.aboma.nl

Wildeboer Bouw

- * Nieuwbouw grotendeels houten villa in Groet, volledig gerealiseerd uit duurzame materialen, zoals warmwaterpompen houtvezel isolatie, vlaswolisolatie, houten gevelbekleding én een warmtepompinstallatie. **1**

1

Pieter de Boer

- * Nieuwbouw villa aan de Boslaan in Bergen
- * Nieuwbouw villa aan de Breelaan in Bergen
- * Nieuwbouw villa aan de Doc. Wiardi Beckmanlaan in Egmond aan Zee
- * Complete verbouw met aanbouw van villa aan de Julianalaan in Bergen aan Zee **2**

2

Poland Bouw B.V.

- * Verbouwing van voormalig Smitveld aan de A9 naar een modern duurzaam kantoorgebouw **3**
- * Verbouwing Harmonie Alkmaar

3

Tervoort Egmond

- * Renovatie winkelcentrum Geesterduin in Castricum **4**

4

Bot Bouw

- * Nieuwbouw 90 huurappartementen Zuidblok fase 7 te Amsterdam
- * Project Wonen in Vrijheid in 't Veld, realisatie van 42 koopwoningen en 18 vrije kavels
- * Project Reinderseiland in Heerhugowaard. Dit plan omvat vrije kavels, vrijstaande woningen, twee-onder-één kap woningen, rij- en starterswoningen
- * Nieuwbouw van 149 appartementen Cruquiusweg in Amsterdam

5

Pronk Bouw

- * Herbestemming voormalige supermarkt tot 5 appartementen in Warmenhuizen
- * Restauratie en herbestemming (tot hotelkamer) Watertoren Castricum/Bakkum **5**
- * Restauratie 6 stuks kerkvensters noordzijde Grote Kerk Alkmaar **6**

6

K. Dekker

- * Vervangen 3 monumentale bruggen, Vijzelstraat Amsterdam
- * Nieuwbouw woningen Idenslaan, Schoorl
- * Nieuwbouw rioolwaterzuiveringsgebouw op Texel
- * Nieuwbouw eindpunthuisje Julianaplein (Amstelstation), Amsterdam
- * Restauratie monumentaal Staverse poortje, Enkhuizen **7**
- * Verbouwing Harmonie Alkmaar

7

Mr. Sander Hartog

Kan ik doorwerken?

Ja dat kan. Zoals u wellicht weet, hebben het Rijk en de bouw- en technieksector het protocol "Samen veilig doorwerken" vastgesteld om te voorkomen dat de bouw stil komt te liggen. Het protocol volgt de richtlijnen van het RIVM en wordt ondersteund door de vakbonden, brancheverenigingen en werkgevers- en werknemersorganisaties. De belangrijkste punten zijn: ga zo veel mogelijk zelfstandig naar de bouwplaats, werk in kleine vaste teams op vaste locaties, houdt 1,5 meter afstand ook bij overleg en eten in een bouwkeet. Ook voor thuiswerken zijn regels bepaald.

Wat kan ik doen voor een veilige werkplek?

Zorg in ieder geval dat de regels in het protocol "Samen veilig doorwerken" strikt worden nageleefd. In aanvulling hierop kan nog aan het volgende worden gedacht:

- Communiceer hygiënemaatregelen duidelijk naar medewerkers en opdrachtgevers;
- Houdt aantoonbaar toezicht op naleving van die regels.

Dit kan bijvoorbeeld met borden op de werkplaats. De Rijksoverheid heeft posters gemaakt die daarvoor gebruikt kunnen worden: "Werken op de bouwplaats" en "Werkzaamheden in en om het huis" (bron: www.rijksoverheid.nl en <https://www.helpdeskcorona-bt.nl/>).

Wat als het werk door de opdrachtgever wordt stilgelegd?

Zolang de overheid het doorwerken op de bouwplaats nog niet heeft verboden,

is er geen reden voor de opdrachtgever om het werk stil te leggen/te schorsen. Op grond van de wet en de diverse toepasselijke regelingen, zoals de UAV en UAV-GC kan een opdrachtgever het werk wel schorsen of zelfs de opdracht annuleren, maar de financiële gevolgen zijn dan voor rekening van de opdrachtgever. U kunt dan om schadevergoeding vragen. Pas als sprake is van overmacht kan voor de opdrachtgever het recht bestaan om het werk zonder financiële vergoeding stil te leggen. Het is aan de opdrachtgever om die overmacht aan te tonen. Probeer dit als aannemer ook zelf te voorkomen door te zorgen voor een veilige werkplek; zowel voor de eigen werknemers als voor de opdrachtgever en de leveranciers.

Wat als vertraging ontstaat door het coronavirus? Heb ik recht op bouwtijdverlenging?

Alle beperkende maatregelen in de bouw kunnen tot gevolg hebben dat er vertraging ontstaat. Is bouwtijdverlenging dan mogelijk? De UAV 2012 bepaalt in paragraaf 8, lid 4 dat de oplevertermijn kan worden verlengd op initiatief van de opdrachtgever of op verzoek van de aannemer. De aannemer moet hier dan schriftelijk om verzoeken. Lid 5 bepaalt expliciet dat een aannemer recht heeft op bouwtijdverlenging indien er sprake is van overmacht of van voor rekening van de opdrachtgever komende omstandigheden. Afhankelijk van de specifieke omstandigheden van het geval is dit goed voor te stellen in de huidige situatie. Als de UAV 2012 niet van toepassing is, dan kan een beroep worden gedaan "onvoorzien omstandigheden" (Artikel 6:258 BW).

Wat te doen in tijden van corona?

Steeds meer bouwprojecten worden geconfronteerd met de gevolgen van het coronavirus. Dat leidt tot veel vragen. In dit artikel behandelt advocaat Sander Hartog enkele van de meest voorkomende.

Heb ik recht op het in rekening brengen van de hogere kosten?

Dit behoort – afhankelijk van de situatie en omstandigheden – tot de mogelijkheden. Een aannemer kan een beroep doen op diverse artikelen in de wet en de UAV 2020. Zo bepalen artikel 7:753 Burgerlijk wetboek en paragraaf 47 UAV 2012 dat dit mogelijk is als er sprake is van omstandigheden waar een aannemer bij het sluiten van de overeenkomst geen rekening mee behoefde te houden, die de aannemer niet kunnen worden toegerekend en die de kosten van het werk aanzienlijk verhogen.

Er wordt niet op tijd betaald; wat nu?

Zorg dat snel duidelijkheid ontstaat over de reden dat er niet tijdig wordt betaald. Dan zijn er nog voldoende mogelijkheden om uw positie zoveel als mogelijk veilig te stellen. Tips:

- Sommeer tijdig tot betaling en dreig met stopzetting van de werkzaamheden.
- Schors de uitvoering van de werkzaamheden op. Dit onder verwijzing naar de niet betaling en stel de opdrachtgever aansprakelijk voor alle vertragingsschade.
- Oefen een retentierecht uit indien mogelijk. Dit door het werk in bezit te nemen, af te sluiten en geen werkzaamheden toe te staan.
- Wellicht kan de opdrachtgever - als sprake is van betalingsonmacht - andere zekerheden bieden (borgstelling door andere entiteiten of personen).

Mr. Sander Hartog MRICS is advocaat, vastgoedrechtsspecialist, bouwmediator en partner bij Van Diepen Van der Kroef Advocaten. Speciaal voor leden van Bouwend Nederland is hij in deze tijden van crisis voor prangende vragen gratis bereikbaar via Whatsapp op 06 142 78 800.

**Bouwend Nederland afdeling NHN
is trots op u!**

**Trots op alle bouw- en infrabedrijven
die zich niet door de coronacrisis
uit het veld laten slaan.**

**Die gewoon doorgaan met de uitvoering van
hun projecten en tegelijkertijd de regels
van het RIVM opvolgen.**

**Dit vraagt van uw kant vertrouwen,
flexibiliteit en extra inspanningen.**

**Wij beseffen dit heel goed
en waarderen dit zeer.**

**Wij zijn er voor u.
Samen staan we sterk.**

Blijf gezond.

DANK!

Bouwend NHN wordt mogelijk gemaakt door:

**VAN DIEPEN
VAN DER KROEF**
ADVOCATEN

OBM
• Assurantie-specialisten
voor de bouw

BOUWCENTER RAB

**Knijn &
Damsma**

BMN | BOUWMATERIALEN

PontMeyer

AON
Empower Results®